

[Bauusgaard.]

den megen tale om udvidelser af boligbyggeri bliver ikke blot reduceret til ord, men faktisk til falske løfter, hvis vi, der står med ansvaret, ikke gør befolkningen bekendt med de nødvendige økonomiske forudsætninger. Det er ubehageligt — tilsyneladende ekstra ubehageligt, når vi er i et samfund i velstand — at gøre det klart, at det kan være nødvendigt at begrænse sig i sin øjeblikkelige forbrugs-
trang. Det hører imidlertid med til regeringsansvaret og for den sags skyld også til folketingsansvaret, at man tager den ubehagelighed på sig.

Skal vor generation ikke med rette af eftertiden karakteriseres som den generation, hvor egoismen førte til forfald, så er det nødvendigt, at vi nu gør det klart, at børnenes og de unges uddannelse bør have prioritet fremfor forældrenes adgang til flere Mallorcaejser, og at en bolig til de unge er en vigtigere opgave end en øjeblikkelig forøgelse af benzinforsbruget. Bruges der for meget på en øjeblikkelig forbrugsudvidelse, bliver der for lidt tilbage til investeringerne. Det betyder, at vi enten får for få boliger eller for lidt af de investeringer, der skal sikre fremtiden.

De økonomiske problemer, vi i dag har at tumle med, er ikke resultatet af økonomisk og social nød, men er derimod forårsaget af en forceret velstand. Det ville være et stort nederlag, om vi ikke magtede den opgave at løse problemer skabt ad den vej.

På baggrund af det, jeg her har sagt, vil det ikke forbavse, at jeg kan tilsige det radikale venstres støtte til bestræbelser for at lade forbruget i stigende omfang blive skatteobjekt. Vi står igen her over for et uafviseligt krav skabt af det moderne velhavende industrisamfund.

Der er imidlertid her som på andre områder behov for, at vi fastholder, hvad det er, vi skal opnå gennem omlægning, og hvad det er en pligt at undgå. Det, der først og fremmest skal opnås, er, at vi får et skattesystem, der vil være tilstrækkelig virkningsfuldt til at påvirke forbruget, således at der vil være levnet økonomiske muligheder for at løse de nødvendige fællesopgaver under bevarelse af den økonomiske balance. Systemet må imidlertid være så fleksibelt, at

dette kan opnås, uden at man samtidig fratager erhvervslivet dets investeringslyst og -evne. 1962-63 viste med sine indgreb, at forbruget nok kan dirigeres gennem finanspolitiske forholdsregler, men lærte os samtidig, hvor ømfindtlig hele den økonomiske mekanisme er. Med de relativt små indgreb skete der nemlig samtidig en begrænsning i investeringsaktiviteten, en begrænsning større, end det ret længe ville have været hensigtsmæssigt.

Alene af de her nævnte årsager fremgår det klart, at uden ændringer i vort nuværende system for beregning af de indirekte afgifter når vi ikke det ønskede mål. Megen fordomsfrihed er påkrævet, og personlig og partipolitisk prestige må man være villig til at ofre. Man ikke man i samarbejdets navn tør udtale forventning om, at det vil ske?

I gennemførelsen af denne skattereform må det være en indlysende pligt at undgå, at den sociale balance forrykkes. En forudsætning for større forbrugsafgifter vil derfor være, at den hidtidige skattefrie bundgrænse forhøjes for såvel forsørgere som ikke-forsørgere, ligesom større børnetilskud er en nødvendighed. Påkrævet justering af de sociale ydelser må tillige foretages samtidig, idet disse grupper så lidt som andre socialt set svagere grupper skal lide skade ved en skatteomlægning.

Et forhold mere ønsker jeg at påtale, og det er de økonomiske byrder, man ved forudbetaling af afgifter lægger på erhvervslivets skuldre. Uden ændringer i det nuværende system vil en forøgelse af forbrugsafgifterne medføre tilsvarende økonomiske byrder for detailhandel og håndværk. Disse grupper er vel nøgternt bedømt den i kapitalhenseende svageste del af erhvervs-
livet, og det kan ikke være hverken rimeligt eller formålstjenligt at lade denne økonomisk svageste stillede del bære alle byrderne. Det er et forhold, der skærpes yderligere af disse års kamp om markedet mellem selvstændige handlende og store kædekoncerner. De sidste har ofte de kapitalgoder og reserver, som den almindelige handlende mangler. Staten skal ikke yderligere øge vanskelighederne for den selvstændige detailhandel og håndværket. Lovgivningsmagts pligt til her at handle rimeligt over for de selvstændige nærings-